

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Postup při řešení vybraných typů rizikového chování

OBSAH

- Úvodní informace
- **Krizové situace**
- Afektivní záchvat
- Epileptický záchvat
- Šikana a extrémní projevy agrese
- Užívání tabákových výrobků, alkoholu a omamných látek
- Kyberšikana
- Úraz
- Krádež
- Poškození školního majetku (vandalismus)
- Zanedbávání školní docházky

Úvodní informace

Tento dokument uvádí možnosti postupů při zjištění rizikového chování u dětí.

Je určen řediteli školy (ŘŠ) a jeho zástupci (ZŘ), třídním učitelům (TU), metodikovi prevence (MP) a výchovnému poradci (VP) aby věděli, co mají udělat, když nastanou nestandardní rizikové situace ve škole.

Krizový plán školy je součástí Plánu primární prevence.

Jeho základem je Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a studentů ve školách a školských zařízeních 20006/2007-51 a Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 24 246/2008-6.

Krizovou situací rozumíme situaci, která vyžaduje přerušování vyučování v dané třídě a oddělení jednoho či více žáků od zbytku třídy. S krizovým plánem jsou seznámeni všichni pracovníci školy a je k dispozici u ředitele školy a ve sborovnách školy.

V případě řešení krizových situací se zástup za pedagogického pracovníka, který krizovou situaci řeší, řídí rozpisem zástupů ve sborovně školy.

Ve škole bylo zřízeno **školní poradenské pracoviště**, které řeší krizové situace.

Složení školního poradenského pracoviště:

- Mgr. Jan Kašpar – ředitel školy
- Mgr. Erik Hillebrand – zástupce ředitele školy
- Mgr. Michaela Čumpelíková – školní metodik prevence
- Ing. Michaela Štainbruchová – výchovný poradce
- Zástupce třídních učitelů 1.stupně – Mgr.Martina Honysová
- Zástupce třídních učitelů 2.stupně – Mgr. Martina Kuncová

PREVENTIVNÍ ZAŘÍZENÍ

- Pedagogicko-psychologická poradna Liberec, tel. **482 710 517**, mobil **731 488 235**
- OSPOD – Frýdlant, Bc. Jana Hýblová tel. **482 464 075**, mobil **728 393 130**
- Záchraná služba tel. **155**
- Policie ČR – oddělení Hejnice tel. **482 322 158**
- Hasiči tel. **150**
- Integrovaný záchranný systém tel. **112**

1. Krizová situace - afektivní záchvat

- Jde o záchvatové epizody dětského věku nezávažného charakteru. Dítě může v úvodu silně plakat, poté zadrží dech a ve výdechu promodrá v obličeji či zbledne. Následuje porucha vědomí až bezvědomí, mohou se přidat i záškuby končetin či pomočení. Tento stav trvá kolem jedné minuty, po které se dítě probere, zpravidla velmi unavené.

Primární prevence

- Zajistit bezpečnost dítěte, které se nachází v krizové situaci, oddělit ho od ostatních dětí.
- Uvědomit co nejrychleji osobu, která může situaci řešit (ŘŠ, MP, VP, TU).
- Nemohu-li třídu opustit, je vhodné poslat „spojku“ (spolehlivé dítě).
- Zajistit bezpečnost ostatních dětí.
- Pokud dítě přebírá zdravotník, pedagog se vrací do třídy.
- Pokud je nutná přítomnost pedagoga u dítěte v krizové situaci, převezme dozor nad třídou jiný pedagog (sloučení tříd).

Následná intervence

- TU informuje zákonného zástupce žáka a ředitelku školy
- TU, MP, VP zajistí další práci s dítětem či se třídou dle druhu krizové situace

2. Krizová situace - epileptický záchvat

- Epileptický záchvat obvykle odeznívá samovolně během několika minut. U větších záchvatů může dojít k bezvědomí dítěte a generalizovaným svalovým křečím. Důležité je zabránit úrazu:
 - Nemocného dopravíme na bezpečné místo z dosahu schodů, topení apod.
 - Z jeho okolí odstraníme předměty, o které by se mohlo dítě v křečích poranit. Je nevhodné násilím bránit křečím natahováním či držením končetin. V důsledku křečí dýchacích svalů může dojít ke zblednutí nebo promodrávání dítěte. Není vhodné ho křísit, snažit se vytahovat mu jazyk z úst nebo vkládat do úst roubík.
 - Dítě uložíme do vodorovné polohy a otočíme hlavu na stranu. Optimální je **stabilizovaná poloha na boku**. Dítě může při záchvatu nebo po něm silně slinit – umožníme slinám volně odtékat z úst. Stabilizovaná poloha je prevencí zapadnutí jazyka.

- Lékaře voláme, pokud se jedná o první epileptický záchvat v životě nebo o první záchvat určitého druhu u konkrétního pacienta. Také v případě, kdy trvání záchvatu je příliš dlouhé – stav dítěte se neupraví ani po čtvrt hodině. Zejména, jsou-li patrné poruchy vědomí, hybnosti, vnímání a také při současném poranění dítěte.

3. **Krizová situace - šikana a extrémní projevy agrese**

- Na prevenci šikany i při řešení jednotlivých případů spolupracují pedagogičtí pracovníci. Nad žáky je během přestávek zajišťován dozor.
- Prevence šikany je začleňována do výukových předmětů nebo zajišťována nejrůznějšími programy prevence sociálně-patologických jevů (viz Plán primární prevence).
- Odhalení šikany bývá někdy velmi obtížné i pro zkušeného pedagoga. Nejzávažnější negativní roli hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků.
- V případě podezření na šikanu každý pracovník školy neprodleně oznámí tuto skutečnost řediteli školy.
- Ředitel školy na podkladě kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikany rozhodne, zda řešení zvládne škola sama, nebo si povolá odborníka specialistu.

Postup řešení

- Všichni pedagogičtí pracovníci sledují chování žáků a zachovávají k žákům profesionální způsob.
- Třídní učitel je v pravidelném kontaktu se žáky a zajímá se o jejich problémy a jejich vzájemné vztahy.
- V případě konfliktů se pokouší zjistit příčinu a snaží se zamezit dalšímu rozvoji.
- V případě podezření na výskyt šikany nebo chování, ze kterého by šikana mohla vzniknout, neprodleně každý z pedagogů informuje třídního učitele.
- Třídní učitel ihned upozorní metodika prevence na problém.
- Metodik prevence provede v případě podezření vyšetřování a informuje ředitele školy.
- V případě prokázání šikany metodik prevence ve spolupráci s výchovným poradcem a ředitelem školy informuje rodiče agresora a rodiče obětí.
- Agresorům se udělí stupeň kázeňských opatření, daný „Řádem školy“ a další postup se řídí Metodickým pokynem MŠMT 24-246/2008-6, čl.7, 8, 9.

Postup při následujících situacích: Učitel je svědkem šikany – brutálního násilí

1. Bezprostřední záchrana oběti - odvést okamžitě ze třídy
2. Rychle domluvit spolupráci s ostatními pedagogy při vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračovat v pomoci oběti - dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření.
5. Kontaktovat rodiče obětí.
6. Nahlášení příslušným institucím – Policie ČR, PPP, OSPOD (dle závažnosti situace).
7. Vlastní vyšetřování.

Postup při následujících situacích: Učitel se o šikaně či brutálním násilí dozví

1. Kontaktovat zákonné zástupce (ne v přítomnosti dítěte!) – ověřit si signály, nemluvit zatím o šikaně. Vyžádat si souhlas rodičů oběti k vyšetřování, zdůraznit zájem na bezpečí dítěte!
2. Podepsat souhlas k vyšetřování.
3. Ve spolupráci s ostatními členy preventivního týmu zahájit šetření.
4. Nalézt, vytipovat si vhodné svědky. Vždy individuálně.
5. Upozornit svědka na provádění zápisu.
6. Nenaléhat, nechat svědka říct to, co chce.
7. Mít při vyšetřování třetí osobu proti obvinění ze strany rodičů.
8. Zajistit ochranu oběti.
9. Vyslechnutí agresorů – individuálně. Provádění zápisu s podpisy všech zúčastněných, přítomnost třetí osoby – pedagog.

Agresorům zdůraznit:

Šikana samotná není trestný čin, ale může vykazovat znaky některých trestných činů:

§146 – Ublížení na zdraví;

§ 171 – Omezování osobní svobody;

§ 176 – Útisk;

§ 353 – Nebezpečné vyhrožování

10. Potrestání agresorů – využijeme výchovná opatření daná Školním řádem.
11. Práce s agresorem, popř. celým třídním kolektivem – poučení žáků, sledování situace ve třídě, monitoring.

4. Užívání tabákových výrobků, alkoholu a omamných látek

- V prostorách školy, v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných platí zákaz kouření, požívání alkoholu a konzumace, výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek.

Postup řešení

- Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
- Nežádoucí výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit.
- Pedagogický pracovník posoudí, zda žáku nehrozí nějaké nebezpečí. V případě, že je ohrožen na zdraví a životě volá lékařskou službu první pomoci (155).
- TU nebo jiný pedagogický pracovník sepíše o události stručný záznam (datum, místo, čas, jméno žáka). Záznam založí školní metodik prevence (dále jen MP) do své agendy. Vyrozumí vedení školy.
- Třídní učitel informuje zákonného zástupce.
- Při opakování vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) obce s rozšířenou působností - SOMÚ Frýdlant.

5. Krizová situace – kyberšikana

- Jde o šikanu prováděnou prostřednictvím digitálních médií – mobilních telefonů, internetu, sociálních sítí. Rozlišujeme:
 - Kyberšikana mezi žáky
 - Kyberšikana učitele
- řešíme ihned, jakmile se o ní dozvíme.
- promluvíme s rodiči i žáky o tom, co je na sociálních sítích slušné a dovolené.
- zvolíme preventivní program o kyberšikaně.
- obrátíme se na Policii ČR, OSPOD.

Důsledně využijeme všech dostupných zákonných prostředků:

Školní řád - odstavec III, článek 19: „Pokud si žák přinese do školy mobilní telefon, osobně za něj zodpovídá. Má jej zcela vypnutý a řádně uložený po celou dobu pobytu ve škole a na školních akcích. Použití mobilního telefonu v době výuky je podmíněno pouze souhlasem pedagoga. Nepoužívá jej ani jako přehrávač hudby.“

*Je důležité důsledně dbát na **dobrý** školního řádu v oblasti používání mobilního telefonu v době vyučování!*

6. Krizová situace - úraz

- Školní úraz je úraz, který se stal žákovi při vyučování ve škole, při výletech, exkurzích organizovaných školou. Školním úrazem není úraz, který se stal na cestě do školy a zpět.

Postup při úrazu žáka:

- zjistit o jaké jde poranění – ošetřit ho, popřípadě konzultovat se zdravotníkem školy
- při závažnějším poranění zavolat rychlou záchrannou službu **155**
- informovat ředitele školy
- informovat zákonné zástupce žáka – požádat je o převzetí dítěte
- provést zápis do knihy úrazů – do 24 hodin a předat vedení školy záznam o úrazu

V případě, že se děti popraly a vzniklo zranění, postupujeme podobně jako při šikaně.

V případě, že **vznikne zranění, které bylo způsobeno úmyslně, může se jednat o přeštek na úseku občanského soužití.**

Školní přeštek - řešíme ve škole v rámci možností uvedených ve školním řádu s postupem vyrozumění všech dotčených – zákonných zástupců, OSPOD, Policie ČR (vyžaduje-li si úraz delší hospitalizaci).

7. Krizová situace - krádež

- Krádež věcí v hodnotě do 5 000 Kč je přestupek proti majetku uvedený v § 50 přestupkového zákona č. 200/1990 Sb.
- Pokud se přestupku proti majetku dopustí osoba mladší 15 let, není možné přestupek projednat u přestupkové komise; bude odložen.
- Pokud se takový přestupek stal v době pobytu žáka ve škole, jednoznačně jde o porušení školního řádu (odstavec III, článek 24).

Postup:

1. třídní učitel nahlásí přestupek žáka řediteli školy a projedná ho s metodikem prevence a výchovným poradcem.
2. školní poradenské pracoviště projedná přestupek se žákem, včetně sankce, která mu hrozí.
3. školní poradenské pracoviště projedná přestupek se zákonným zástupcem dítěte včetně sankcí, které mu hrozí.
4. v případě opakování přestupkového jednání u stejného žáka nebo rozmáhání se krádeží po celé škole informuje ředitelka školy policii ČR. Opakované přestupkové jednání lze hlásit přímo na OSPOD.

Pokud se žák zmocní cizí věci a užije přitom proti jinému násilí, dopustí se trestného činu **loupež. Trestný čin loupeže oznámí ředitel Policii ČR vždy!**

8. Krizová situace - poškození školního majetku (vandalismus)

- Dojde-li ke škodě nižší než 5 000 Kč, může se jednat o přestupek
- Vyšší škoda zakládá podezření na spáchání trestného činu.
- Pokud se přestupku dopustil žák mladší 15 let, nelze případ řešit u přestupkové komise; bude odložen.
- Pokud se tento přestupek stal v době pobytu žáka ve škole, jednoznačně jde o porušení školního řádu (odstavec III, článek 14).

Postup:

1. třídní učitel nahlásí přestupek žáka řediteli školy a projedná ho s metodikem prevence a výchovným poradcem.
2. školní poradenské pracoviště projedná přestupek se žákem, včetně sankce, která mu hrozí.
3. školní poradenské pracoviště projedná přestupek se zákonným zástupcem dítěte včetně sankcí, které mu hrozí.
4. v případě opakování vandalismu u stejného žáka nebo rozmáhání se těchto projevů po celé škole informuje ředitel školy Policii ČR.

9. Krizová situace - Zanedbávání školní docházky

- Může jít o „klasické chození za školu“ nebo o závažnější případy liknavosti rodičů, kteří nedbají o to, aby jejich dítě do školy chodilo. Může se jednat o podporu zahálčivého způsobu života ze strany rodičů. Když žák nechodí do školy a nemá řádně omluvené absence, jedná se o **záškoláctví**.

Omlouvání nepřítomnosti

- Jednotný postup je dán Metodickým pokynem MŠMT č. 10 194/2002 – 14.
- Jednotlivé termíny a doporučení jsou zakotvena ve školním řádu (odstavec VII, článek 10)

Postup:

- Uvolnění žáka na 1 den: třídní učitel.
- Uvolnění žáka na 2 a více dnů: ředitel školy na základě žádosti předložené zákonným zástupce a schválené třídním učitelem.
- Všechny absence žáka omlouvají **písemně** zákonní zástupci žáka.
V případě pochybností může třídní učitel vyžadovat lékařské potvrzení nepřítomnosti žáka.
- V případě prokázaných neomluvených absencí bude škola postupovat podle ustanovení zákona ČNR o přestupcích (č. 200/1990 Sb.), popř. využije dalších možností platné legislativy.
- **Neomluvenou absenci do součtu 10 vyučovacích hodin** řeší třídní učitel se zákonnými zástupci v kompetenci školy.
- **Neomluvenou absenci do součtu 25 vyučovacích hodin** hlásí škola (TU + VP) na OSPOD Frýdlant (p.Hýblová).
- **Neomluvenou absenci vyšší než 25 vyučovacích hodin** oznamuje škola (Tu + VP) na OSPOD Frýdlant + přestupková komise
- **Neomluvenou absenci vyšší než 100 vyučovacích hodin** oznamuje škola (Tu + VP) na OSPOD Frýdlant + Policii ČR).

Oznamovací povinnost školy:

- Vždy, když dojde při vyučování nebo při poskytování školských služeb k nějakému protiprávnímu jednání anebo k jednání, které bylo významně nebezpečné pro děti (přestupek, trestný čin apod.).
- Každý učitel má povinnost přezkazít trestný čin jeho včasným oznámením řediteli školy, který kontaktuje Policii ČR, nebo ohlásit již spáchaný trestný čin.
- Ředitel školy má povinnost ohlásit na OSPOD všechny skutečnosti, které nasvědčují tomu, **že dítě je v ohrožení, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo že ohrožuje svým chováním samo sebe**. Oznámení provede bez zbytečného odkladu.
- **Oznamuje se:** násilí, loupež, vydírání nebo utiskování, vyhrožování a pronásledování, ničení osobních věcí, omezování osobní svobody.

- V případě neoznámení nebo nepřeřazení trestného činu je možný trestní postih odnětí svobody až na tři roky, nebo finanční pokuta do výše 50 000 Kč pro školskou právnickou osobu.
- Pro vlastní školní šetření i pro oznámení věci je nutné vést přesnou dokumentaci.

Vybrané webové stránky:

www.bezpecnyinternet.cz

www.bezpecne-online.cz

www.ibezpecne.cz

www.pomoc-online.cz

www.horkalinka.cz

www.linkabezpeci.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.sikana.cz

www.napisnam.cz

V Hejnicích, 15.9.2022

Krizový plán školy vypracovala:

Mgr. Michaela Čumpelíková, školní metodik prevence

.....

Krizový plán školy schválil ředitel školy:

Mgr. Jan Kašpar

.....